

résztételére, építenek tapasztalataikra. A szemantikus webről workshopok szervezését tervezik, kisebb tesztrendszeren fejlesztenek, export-import folyamatokat szimulálnak minden újabb fejlesztés bevezetése előtt.

Czoboly Miklós elmondta, hogy bizalmat kérnek a jövőre. Kialakítás alatt van a support tevékenység, létrejön egy külön csoport, aki ezzel foglalkozik majd, hibajegyrendszert működtet. Jelenleg belső képzések folynak, mindkét rendszer csapata ismerkedik a másik rendszerrel.

A konferencia végkicsengése bizakodásra ad okot, a hallgatóság kezdeti kételyei oszlani kezdtek, ugyanakkor felmerültek új kérdések, dilemmák, amelyeket csak a folyamatos párbeszéd oszthat el. Mindenütt szükség van helyi egyeztetésekre, de ezeknek team-munkában kell megvalósulniuk, hiszen integrációról lévén szó, a gyakorlati tapasztalatok felhasználása

nagyon hatékonyan befolyásolhatja a szoftver alakulását. A Corvinát használó könyvtárak kiálltak amellett, hogy gyakorló könyvtárosok részvételével alakuljanak szakmai munkacsoportok, akik specifikációkat, rendszerterveket készítenek, véleményeznek, vagyis szakmai tapasztalatokra épüljenek a jövőbeni fejlesztések. Fontos, hogy a fejlesztési tervekről kapjunk megfelelő tájékoztatást. Csak a közös konzultációk, egyeztetések képesek folyamatos fejlődést garantálni egy könyvtári rendszer számára, hiszen az informatika rohamléptekkel fejlődik.

Úgy véljük, hogy fontos volna az egyházi könyvtáraknak is egy csoportot alkotva bekapcsolódni az országos párbeszédbe, együttesen képviselve az igényeiket, érdekeiket.

*Baranya Péter
Corvina-szerver koordinátora*



CORVINA SCAN MODUL

 A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár szervezésében 2014. február 6-án zajlott a Corvina SCAN (digitalizáló) modul bemutatója, használói tanfolyama. Az esemény előzményeként 2010-ben már részt vettem az e-Corvina Kft. által szervezett „Digitális Tudástár – Új digitális tartalomszolgáltatás a könyvtárakban” című projektzáró eseményen, amelyről az EKE hírlevél 2010/3. számában beszámoltam (EKE Hírlevél 7. évf. 2010/3. p. 15-17.). Az akkor bemutatott digitalizáló modult most működés közben tekinthetjük meg, az oktató Fülöp Endre, az e-Corvina Kft. munkatársa volt. Abban a

reményben jelentkeztem a használói tanfolyamra, hogy a helyszínen majd ki is próbálhatjuk ezt az új modult, de sajnos erre most sem nyílt lehetőség.

A SCAN digitalizáló modul segítségével szöveges tartalmakat, képeket, videókat, illetve hanganyagokat lehet csatolni a katalógusban található bibliográfiai leírásokhoz. Minden esetben az eredeti digitalizált szöveget, képet, videót, vagy hangfájlt egy olyan – az e-Corvina katalógusával együttműködő – szerveren is elmentünk, amelyen a biztonságos tárolás megoldott. Amikor valaki letölt egy dokumentumot, akkor az eredeti fájl automatikus

másolatát szerzi meg, amelyen a mű eredeti tulajdonosának adatai mellett a letöltő adatai is kódolva megjelennek. A fájlok számos biztonsági elemmel védettek: a szöveges dokumentumokat erős DRM védi, és megtekintésük csak online lehetséges. Meghatározhatjuk azt is, hogy hány karaktert lehet vágólapra másolni, nyomtatni, mennyi ideig lehetséges a megtekintés stb.; a képeket, videókat, hangfájlokat pedig csökkentet minőségben, vízzellel és megnyitási időtartammal lehet védeni.

Szöveges tartalmak esetében kétféle lehetőség adódik: mikor a könyvtár már egy korábban digitalizált művet szolgáltat, illetve amikor a bejelentkezett olvasó igényel egy dokumentumot digitalizálva. Az első esetben a már elkészült digitalizált művet csatolhatjuk a katalógus egyes rekordjához, pár egyszerű lépést végrehajtva. A második esetben a digitalizálást az online katalógusba bejelentkezett olvasó bármely könyvhöz tartozó rekordban kérheti. A következő lépésben a kérést feldolgozó könyvtári munkatársnak a feladata, hogy kiszűrje a hibás kéréseket (például nem stimmel az oldalszám, vagy a szerzői jogok miatt nem teljesíthető a megbízás), amelyet aztán elutasíthat, ha pedig teljesíthető, jóváhagyhat. Ezután a program kiszámolja a költségeket, amelyek paramétereit előre megadhatjuk az adminisztrációs modulban. A következő lépésben történik meg a dokumentum digitalizálása. A modul lapolvasó szoftvere képes bármely, a géphez csatlakoztatott szkennert használatára, és ezután a modulba épített OCR programnak köszönhetően automatikusan felismeri a karaktereket. (Sajnos korrektúrázásra itt nincs lehetőség, csak akkor, ha külön megnyitjuk a szerverről azt a jegyzetömböt, amelybe a

felismert szöveget elmentettük.) A dokumentum elkészülése után beállíthatjuk, hogy azt milyen feltételekkel nyithatja majd meg a digitalizálás költségeit kifizető olvasó. A letöltött dokumentumokat az olvasó offline módon nem tudja megnyitni, mindenképpen Adobe Acrobat Reader szükséges a megtekintésükhöz azért, hogy illegálisan senki ne férhessen hozzá azokhoz. A DRM feltörése illegális cselekedet, amelyért a könyvtár nem vállalhat felelősséget. Természetesen továbbra sem megoldott a szerzői jogi törvény hatálya alá tartozó dokumentumok szolgáltatása, de ez az új fejlesztés jó alapot teremthet a jogtulajdonosokkal (kiadók, szerzők) való tárgyalásokhoz, illetve katalizátorként működhet egy új szerzői jogi törvény megszületéséhez.

Hang-, videó- és képformátumokat is csatolhatunk a megfelelő típusú rekordokhoz. Az első fájlban elvégzett beállításokat (vízzel, méret, minőség, időtartam stb.) egyszerűen elvégezhetjük egy adott mappában található összes fájlban. A képek rendelésénél kidolgoztak egy összetett űrlapot, amelyen a pontos árajánlat készítéséhez szükséges minden adatot el kérhetünk. A modul lehetőséget biztosít arra, hogy a kép rendelője és a szolgáltató intézmény megalkudjon az árban, ennek akkor van jelentősége, amikor a képet nyilvános közzétételhez vagy reklámkampányokhoz használja fel a megrendelő.

A SCAN digitalizáló modul bemutatása után rövid beszélgetés kezdődött: egyes könyvtárak képviselői felhívták a modul hiányosságaira a figyelmet. Kiderült, hogy a modul jelenlegi állapotában nem megoldott a teljes szövegű keresés a digitalizált szövegekben. Megtudtuk, hogyha egy teljes dokumentumot digitalizálunk,

akkor annak töredékét (néhány oldalt) nem tudjuk az olvasó rendelkezésre bocsátani, csak a teljes dokumentumot. Ezért a program fejlesztői azt ajánlják, hogy inkább fejezetenként, vagy tanulmányonként digitalizáljunk, esetleg egy más programmal daraboljuk szét a meglévő dokumentumot. Továbbá többen azt is kifogásolták, hogy nincs lehetőség a modulban arra, hogy teljesen szabad hozzáférésüként állítsanak be egy digitalizált dokumentumot, a megtekintéshez mindenképp szükséges, hogy az olvasó bejelentkezzen a katalógusba. Mások azt hiányolták, hogy a modul nem képes kezelni a szerzői jogi törvény változásait, illetve egyeseket aggodalommal töltött el az online felületen megjelenő „digitalizálási kérés” gomb: a szerzői jogok megsértésének gyanúját kelti erre érzékenyek esetében. (Az utóbbi probléma megoldására elhangzott, hogy ez a lehetőség – a másolatkérés gomb – csak bejelentkezett, azonosított felhasználók számára legyen látható. A FSZEK munkatársai azt javasol-

ták, hogy kiegészítő szöveggel lássuk el a gombot, pl. „csak a szerzői jogvédelem kívüli dokumentumokra”). Egy hozzászólásban azt kérték a Corvina fejlesztőcsapatától, hogy rá lehessen keresni külön-külön azokra a rekordokra, amelyekhez szöveges dokumentum, kép-, hang-, vagy videó fájl van csatolva. A következő hozzászóló a téves rögzítések miatt fejezte ki az aggodalmát, és azt kérte, hogy legyen lehetőség utólagos módosításra és törlésre, miután már csatoltak valamit egy rekordhoz. A szoftver készítői vállalták, hogy a jövőbeli fejlesztéseknél figyelembe veszik a következőket: a szöveges dokumentumok az androidos operációs rendszereken is maximálisan megjeleníthetők lesznek.

Végül ígéretet kaptunk, hogy ez a modul az e-Corvina Kft. és a Monguz Kft. egyesülése után is megmarad és fejlődni fog.

Tegzes Béla

*Sapientia Szerzetesi Hittudományi
Főiskola Könyvtár*



FEBRUÁRI MEGBESZÉLÉS AZ EMMI KÖZGYŰJTEMÉNYI FŐOSZTÁLYÁN

2014. február 12-én az EMMI Közgűjteményi Főosztálya informális találkozóra hívta az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének elnökségét. A minisztérium részéről a megbeszélésen dr. Vigh Annamária, dr. Kenyéri Katalin és dr. Tóth Elek vettek részt, az EKE elnökségét Baranya Péter, dr. Berecz Ágnes, dr. Hubert Gabriella, Muszka Ibolya és Török Beáta képviselte. Vigh Annamária szándéka, hogy a különböző szakmai

szervezetekkel – így az EKE-vel is – az együttműködést intenzívvé tegye, ezért azt kezdeményezte, hogy találkozásainkat tegyük rendszeressé. Kifejezte köszönetét azért, hogy egyesülésünk a korábbiakban is részt vett a közös munkában, többek között folyamatosan véleményezte az EMMI tervezett rendeleteit. A 2013. évi CCXXX. törvény – Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről – rendelkezik az Egyházi közgűjtemények és köz-